

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till
lagar om ändring lagen om statens pensioner och samt 9
och 14 § i lagen om införande av lagen om statens pensio-
ner**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att lagen om statens pensioner och lagen om införande av lagen om statens pensioner ska ändras. Enligt propositionen har en arbetstagare rätt att få ett överklagbart beslut om det teoretiska pensionsbelopp som Statskontoret meddelar till Folkpensionsanstalten. Dessutom görs i lagen om statens pensioner justeringar främst av teknisk karaktär genom vilka lagen kom-

mer att motsvara lagen om pension för arbetstagare och lagen om kommunala pensioner. I lagens hänvisningsbestämmelser görs de ändringar som den ändrade lagstiftningen medför. I lagen om införande av lagen om statens pensioner görs ändringar av teknisk karaktär.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2009.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1 NULÄGE OCH FÖRESLAGNA ÄNDRINGAR.....	3
2 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	4
3 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	4
DETALJMOTIVERING	4
1 LAGFÖRSLAG	4
1.1 Lagen om statens pensioner	4
1.2 Lagen om införande av lagen om statens pensioner	6
2 IKRAFTTRÄDANDE	6
LAGFÖRSLAG	7
1. Lag om ändring av lagen om statens pensioner.....	7
2. Lag om ändring av 9 och 14 § i lagen om införande av lagen om statens pensioner	9
BILAGA	11
PARALLELLTEXTER	11
1. Lag om ändring av lagen om statens pensioner.....	11
2. Lag om ändring av 9 och 14 § i lagen om införande av lagen om statens pensioner	16

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge och föreslagna ändringar

Enligt den gällande lagen om statens pensioner (1295/2006, nedan StaPL) betraktas deltidspension som en delbetalning av invaldpension som beviljats för samma tid. Där emot betraktas deltidspension inte som en delbetalning av ålderspension som beviljats för samma tid. Också ålderspension kan på ansökan beviljas först i efterhand på så sätt att pensionen betalas retroaktivt för samma tid som det redan har betalats deltidspension. Det föreslås att det i lagen görs en ändring som innebär att betald deltidspension också ska betraktas som en delbetalning av den ålderspension som beviljats för samma tid.

Vid bedömningen av en arbetstagares rätt till arbetspensionsrehabilitering beaktas arbetstagarens inkomster av arbete i beräkningen av arbetstagarens inkomster. Av lagrummet framgår det inte tydligt att en arbetstagares försäkrade inkomster av arbete beaktas i beräkningen av inkomstgränsen för arbetspensionsrehabilitering. Det föreslås att det tas in en precisering om att inkomster av arbete avser försäkrade inkomster av arbete. Motsvarande precisering har gjorts i lagen om pension för arbetstagare.

En person som rehabiliteras kan med stöd av 33 § i lagen om statens pensioner få ersättning för oundvikliga och nödvändiga kostnader av yrkesinriktad rehabilitering. Statskontoret har enligt den gällande lagen ingen rätt att återkräva sådana ersättningar för rehabiliteringskostnader som har betalats utan grund, t.ex. när en studerande avbryter rehabiliteringen utan giltig orsak och inte meddelar Statskontoret om detta. Det föreslås att det i lagen ska tas in en bestämmelse med stöd av vilken Statskontoret har möjlighet att kräva tillbaka de ersättningar för rehabiliteringskostnader som har betalats utan grund.

Enligt vedertagen tillämpningspraxis har pension från utlandet likställts med pension enligt arbetspensionslagarna. Det finns dock ingen uttrycklig bestämmelse om detta. I lagen tas nu in en bestämmelse enligt vilken också en motsvarande förmån från utlandet jämfställs med en förmån enligt arbetspensionslagarna.

Till inkomsten för återstående tid räknas enligt vedertagen tillämpningspraxis utöver arbetsinkomster och oavlönad tid även invalid- och deltidspension som har betalats under granskningstiden. Det föreslås att lagen till denna del preciseras så att den motsvarar den vedertagna tillämpningspraxisen.

Med stöd av multipliceringsbestämmelsen i den gällande StaPL kan en arbetstagare i statlig anställning intjäna pension för året för ålderspensionsfallet, även om arbetstagaren under året för ålderspensionsfallet eller året innan övergått till en anställning som omfattas av en annan arbetspensionslag. Det föreslås att lagen ändras så att inkomsterna inte multipliceras för året för pensionsfallet i de fall arbetstagaren under året för pensionsfallet eller året innan har övergått till arbete som omfattas av en annan arbetspensionslag.

När efterlevandepensionen minskas beaktas på ansökan av den efterlevande maken hans eller hennes faktiska inkomst, om han eller hon inte får pension på grundval av eget arbete eller om han eller hon får delinvalidpension. Enligt ordalydelsen i lagen beaktas inte den efterlevande makens deltidspension när hans eller hennes faktiska inkomster räknas ut. Det föreslås att det i lagen tas in en bestämmelse enligt vilken den efterlevande makens faktiska inkomster på ansökan av honom eller henne beaktas när efterlevandepensionen minskas, också om han eller hon är deltidspensionerad.

När folkpensionen beräknas beaktas som teoretisk pension, som har en minskande inverkan på folkpensionen, den arbetspension som en arbetstagare som har arbetat i ett EU- eller EES-land har fått i Finland. Arbetspensionsanstalten räknar ut beloppet av den teoretiska pensionen och meddelar det till Folkpensionsanstalten. Den teoretiska pensionen beräknas utifrån samtliga arbetsperioder i ett EU- och EES-land. Arbete i ett EU- och EES-land minskar folkpensionen på samma sätt som den pension som intjänas på basis av arbete som utförts i Finland. Även om beloppet av den teoretiska pensionen minskar folkpensionsbeloppet innehåller lagen om statens pensioner ingen bestämmelse som utgör grund för att arbetstagaren kan få ett be-

svärsgillt beslut om beloppet av den teoretiska pensionen. Det föreslås att det i lagen tas in en bestämmelse enligt vilken arbetstagaren har rätt att av Statskontoret på begäran få ett beslut om det belopp av den teoretiska pensionen som Statskontoret meddelar till Folkpensionsanstalten.

2 Propositionens konsekvenser

Propositionen har inga betydande ekonomiska konsekvenser. Propositionen har inga

konsekvenser i fråga om jämställdheten och inte heller några miljökonsekvenser.

3 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid finansministeriet, i samarbete med Statskontoret. Propositionen har också behandlats i samverkansförhandlingar i statens pensionsdelegation, där huvudavtalsorganisationer som företräder de anställda är representerade.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lagen om statens pensioner

13 §. Ålderspension från offentliga pensionssystem. En ny pensionslag för evangelisk-lutherska kyrkan (261/2008) trädde i kraft den 1 maj 2008. Det föreslås att hänvisningen i 1 mom. 5 punkten till den gamla pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan ändras till att gälla den nya pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan.

En ny lag om ortodoxa kyrkan (985/2006) trädde i kraft den 1 januari 2007. Det föreslås därför att hänvisningen i 1 mom. 6 punkten till lagen om ortodoxa kyrkosamfundet ändras till att gälla den nya lagen om ortodoxa kyrkan.

22 §. Invalidpension och ålderspension efter deltidspension. I paragrafen föreskrivs om invalidpension efter deltidspension. Det föreslås att paragrafen preciseras så att deltidspension betraktas som en delbetalning av ålderspensionen, om en arbetstagare som får deltidspension beviljas ålderspension för samma tid för vilken deltidspension redan har betalats. Deltidspension kan betalats upp till 68 års ålder. Ålderspension kan beviljas i en individuell pensionsålder som graderats för perioden mellan 63 och 65 år eller från ingången av den månad som följer efter att en person har fyllt 63 år, medan förtida ålderspension kan beviljas redan från ingången av den månad som följer efter att en person har fyllt 62 år. När en arbetstagare som får deltidspension ansöker om ålderspension från

och med en viss tidpunkt finns det fall där Statskontoret hinner betala ut deltidspension innan det meddelar beslut om ålderspension. Den deltidspension som utan särskild bestämmelse har betalats för samma tid måste således krävas tillbaka, och ett separat beslut om återkrav måste meddelas.

24 §. Rätten till arbetspensionsrehabilitering. Paragrafen innehåller bestämmelser om rätten till arbetspensionsrehabilitering. Det föreslås att 1, 4 och 5 mom. preciseras så att det av lagrummen tydligt framgår att en arbetstagares försäkrade inkomster av arbete beaktas i beräkningen av inkomstgränsen för arbetspensionsrehabilitering. I inkomstgränsen beaktas inte oavlönad tid och inte heller tidigare pensionsperioder. Om den som ansöker om rehabilitering däremot redan får invalidpension, bestäms hans eller hennes inkomst för återstående tid på samma sätt som i fråga om hans eller hennes invalidpension. I detta fall beaktas oavlönad tid, och också pensionstid inberäknas.

33 §. Andra bestämmelser om rehabilitering. I paragrafens 1 mom. anges att i fråga om rehabiliteringspenningen och rehabiliteringstillägget samt mottagare av dem gäller i tillämpliga delar vad som i StaPL föreskrivs om invalidpension och invalidpensionstagarer. En person som rehabiliteras kan få ersättning för oundvikliga och nödvändiga kostnader av yrkesinriktad rehabilitering. Statskontoret betalar ofta ut kostnadsersättningar åt rehabiliteringsklienten på förhand. Statskontoret borde ha möjlighet att kräva tillbaka de ersättningar för rehabiliteringskostnader som

har betalats utan grund, t.ex. när en studerande avbryter rehabiliteringen utan giltig orsak och inte meddelar Statskontoret om detta. I sådana situationer får Statskontoret ofta information om att rehabiliteringen avbrutits först flera månader efter den verkliga tidpunkten för avbrottet. Eftersom Statskontoret inte med stöd av den nuvarande ordalydelsen i 33 § i StaPL har rätt att kräva tillbaka de ersättningar för rehabiliteringskostnader som har betalats till förmånstagaren utan grund, föreslås att 1 mom. ska preciseras så att de ersättningar för kostnader som har betalats utan grund ska kunna återkrävas på det sätt som StaPL föreskriver om återkrav av pension som betalats utan grund.

62 §. Oavlönad tid som berättigar till pension. Arbetspensionslagstiftningen bör vara så enhetlig som möjligt i fråga om hur en förmån som beviljats utomlands inverkar på en förmån som erhålls i Finland. Enligt vedertagen tillämpningspraxis har pension från utlandet likställts med pension enligt arbetspensionslagarna. Det föreslås därför att det i 5 mom. tilläggs att det på grundval av inkomst som ligger till grund för en förmån inte heller intjänas pension för den tid för vilken arbetstagaren har fått en utländsk förmån eller en förmån på grundval av anställning i en internationell organisation eller en institution inom Europeiska gemenskaperna. Ett motsvarande tillägg har gjorts också i andra arbetspensionslagar.

63 §. Inkomst som ligger till grund för pension för återstående tid. I enlighet med vedertagen tillämpningspraxis räknas till inkomsten för återstående tid utöver arbetsinkomster och oavlönad tid även invalid- och deltidspension som har betalats under granskningstiden. Det föreslås att ordalydelsen i 1 mom. preciseras så att den motsvarar tillämpningspraxis. Detta innebär att man i inkomsten för återstående tid beaktar den inkomst för återstående tid som ligger till grund för en tidigare invalidpension så som i 57 § 1 mom., och inkomstbortfallet på grund av en tidigare deltidspension så som i 58 § 2 mom. Under perioden med rehabiliteringspenning intjänas ny pension med stöd av bestämmelsen om oavlönad tid. Perioden med rehabiliteringspenning räknas därför inte särskilt med i inkomsten för återstående tid.

69 §. Pensionstillväxt för året för pensionsfallet. När en arbetstagare som har varit i en anställning som omfattas av StaPL under året för ålderspensionsfallet eller i slutet av föregående år har övergått till arbete som omfattas av en annan arbetspensionslag, kan han eller hon med stöd av multipliceringsbestämmelsen i 1 mom. intjäna pension enligt StaPL för året för pensionsfallet, även om den anställning som omfattas av StaPL inte fortsätter. Arbetstagaren kan dessutom för samma tid intjäna ålderspension på upp till 4,5 procent med stöd av den arbetspensionslag som han eller hon omfattas av efter övergången. För att förhindra detta föreslås att det till paragrafen fogas en ny bestämmelse, 3 mom., enligt vilken inkomsterna inte multipliceras för året för pensionsfallet i de fall där en arbetstagare under året för pensionsfallet eller året innan, på eget initiativ eller på grund av bolagisering eller kommunalisering, har övergått till arbete som omfattas av en annan arbetspensionslag. I detta fall växer arbetstagarens StaPL-pension för året för pensionsfallet på grundval av hans eller hennes faktiska inkomster.

88 §. Minskning av efterlevandepension i särskilda fall. Enligt formuleringen i 1 mom. 1 punkten kan efterlevandepensionen minskas utgående från den efterlevande makens faktiska förvärvsinkomster endast om den efterlevande maken inte får pension på grundval av eget arbete eller om den efterlevande maken får delinvalidpension. Den efterlevande makens kalkylerade pension kan dock vara väsentligt större än de faktiska inkomsterna efter förmånslåtarens död, också i det fallet att den efterlevande maken är deltidspensionerad. Eftersom syftet med bestämmelsen är att skydda efterlevande makar vars faktiska inkomster är väsentligt lägre än deras kalkylerade pension, bör det vara möjligt att minska efterlevandepensionen utifrån de faktiska inkomsterna också när den efterlevande maken får deltidspension. Det föreslås att 1 mom. preciseras i fråga om detta.

126 §. Ordningen för utbetalning av pension. Den nya utsökningsbalken (705/2007) trädde i kraft den 1 januari 2008. Genom den upphävdes den gamla utsökningslagen (37/1895) jämte ändringar. Det föreslås att

laghänvisningen i 12 punkten ändras till följd av detta.

139 §. *Utsökning av pensionsavgifter.* En ny lag om verkställighet av skatter och avgifter trädde i kraft den 1 januari 2008. Genom den upphävdes lagen av den 29 juni 1961 om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg jämte ändringar. Därför föreslås det att paragrafens hänvisning till lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg ändras till att gälla den nya lagen om verkställighet av skatter och avgifter.

150 §. *Rätten att få uppgifter för avgörande av ärenden och fullgörande av lagstadgade uppgifter.* Det föreslås att ett nytt 3 mom. ska fogas till paragrafen. Det är fråga om en teknisk justering till följd av att datasekretessbestämmelsen uteblivit. Motsvarande justering har redan gjorts i 198 § i lagen om pension för arbetstagare och i 144 § i lagen om kommunala pensioner.

174 a §. *Beslut om beloppet av teoretisk pension.* Denna paragraf är ny. När folkpensionen beräknas beaktas som teoretisk pension, som har en minskande inverkan på folkpensionen, den arbetspension som en arbetstagare som har arbetat i ett EU- eller EES-land har fått i Finland. Den teoretiska pensionen beräknas utifrån samtliga arbetsperioder i ett EU- och EES-land. På så vis minskar arbete i ett EU- och EES-land beloppet av folkpensionen på samma sätt som också den pension som intjänas på basis av arbete som utförts i Finland minskar beloppet. Arbetspensionsanstalten räknar ut beloppet av arbetstagarens teoretiska pension och meddelar det till Folkpensionsanstalten. Även om beloppet av den teoretiska pensionen minskar folkpensionsbeloppet innehåller StaPL ingen bestämmelse som utgör grund för att arbetstagaren ska få ett separat beslut

om den teoretiska pensionen. Beloppet av den teoretiska pensionen undersöks inte heller i samband med ändringssökande i anslutning till folkpensionen, eftersom beloppet inte är en kalkyl som gjorts av Folkpensionsanstalten. För att åtgärda detta missförhållande föreslås att det utfärdas en bestämmelse enligt vilken arbetstagaren har rätt att av Statskontoret på begäran få ett besvärsgillt beslut om det belopp av den teoretiska pensionen som Statskontoret meddelar till Folkpensionsanstalten för beräkning av arbetstagarens folkpension. Motsvarande bestämmelser finns i 214 § i lagen om pension för arbetstagare och i 167 a § i lagen om kommunala pensioner.

1.2 Lagen om införande av lagen om statens pensioner

9 §. Det föreslås att den felaktiga hänvisningen till 24 § 2 mom. i StaPL stryks.

14 §. Arbetslöshetspensionen för arbetstagare som är födda före 1950 fastställs enligt de bestämmelser som gällde innan StaPL trädde i kraft. Också den anstalt som fattar beslut i arbetslöshetsärendet fastställs enligt de bestämmelser som gällde innan StaPL trädde i kraft. Därför föreslås att det till 1 mom. fogas en hänvisning till 3 a § i StPL, i vilken det föreskrivs om fastställandet av sista pensionsanstalt.

2 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2009.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslag***1.****Lag****om ändring av lagen om statens pensioner**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 22 december 2006 om statens pensioner (1295/2006) 13 § 1 mom. 5 och 6 punkten, 22 §, 24 § 1 mom. 2 punkten och 24 § 4 och 5 mom., 33 § 1 mom., 62 § 5 mom., 63 § 1 mom., 88 § 1 mom., 126 § 12 punkten och 139 § samt

fogas till 69 § ett nytt 3 mom., till 150 § ett nytt 3 mom. och till lagen en ny 174 a § som följer:

13 §

Ålderspension från offentliga pensionssystem

En arbetstagare har rätt till ålderspension enligt denna lag, om han eller hon före 63 års ålder har fått ålderspension som för tiden före den 1 januari 1995 har ökat med 11/60 procent för varje till pensionstiden hänförlig månad med stöd av

5) pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan (261/2008),

6) lagen om ortodoxa kyrkan (985/2006) eller

22 §

Invalidpension och ålderspension efter deltidspension

Om en arbetstagare som får deltidspension beviljas invalidpension eller ålderspension för samma tid för vilken deltidspension redan har betalats, betraktas deltidspensionen som en delbetalning av invalidpensionen eller ålderspensionen.

24 §

Rätten till arbetspensionsrehabilitering

En arbetstagare under 63 år har rätt att få ändamålsenlig yrkesinriktad rehabilitering för förhindrande av arbetsoförmåga eller för-

bättrande av arbets- och förvärvsförmågan, om

2) arbetstagaren under granskningstiden för återstående tid enligt 63 § har minst 25 133,40 euro i försäkrade inkomster av arbete, och

Den i 1 mom. 2 punkten avsedda granskningstiden för återstående tid fastställs på samma sätt som om arbetstagaren hade blivit arbetsoförmögen vid tidpunkten för ansökan om rehabilitering.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också på rehabilitering av en arbetstagare som är arbetsoförmögen på det sätt som avses i 35 § 1 och 2 mom. I ett sådant fall fastställs de inkomster som avses i 1 mom. 2 punkten på samma sätt som inkomsten för återstående tid i arbetstagarens invalidpension.

33 §

Andra bestämmelser om rehabilitering

På rehabiliteringspenning och rehabiliteringstillägg enligt 27 och 29 § samt på mottagare av dem tillämpas bestämmelserna i denna lag om invalidpension och invalidpensionstagare. På återkrav av ersättningar för kostnader för yrkesinriktad rehabilitering enligt 25 § som har betalats utan grund tillämpas bestämmelserna i denna lag i fråga om återkrav av pension som betalats utan grund.

62 §

Oavlönad tid som berättigar till pension

På grundval av inkomst som ligger till grund för en förmån intjänas inte pension för den tid för vilken arbetstagaren har erhållit pension enligt arbetspensionslagarna, en motsvarande utländsk förmån eller en förmån på grundval av anställning i en internationell organisation eller en institution inom Europeiska gemenskaperna. För den tid som deltids- och familjepension beviljas intjänas pension också på grundval av den inkomst som ligger till grund för förmånen.

63 §

Inkomst som ligger till grund för pension för återstående tid

Den arbetsinkomst som pension för återstående tid grundar sig på (inkomst för återstående tid) bestäms på grundval av de arbetsinkomster enligt arbetspensionslagarna och de till grund för i 62 § avsedda förmåner för oavlönad tid liggande inkomster vilka arbetstagaren har erhållit under de fem kalenderår som föregick det år under vilket arbetsoförmågan började (granskningstid). Till inkomsten för återstående tid räknas också den inkomst för återstående tid som ligger till grund för invalidpension som betalats under granskningstiden samt inkomstbortfall på grund av deltidspension. Inkomsten för återstående tid är per månad summan av dessa under granskningstiden erhållna arbetsinkomster, inkomst som ligger till grund för förmåner för oavlönad tid, den inkomst för återstående tid som ligger till grund för invalidpension, inkomstbortfall på grund av deltidspension och inkomst som avses i 4 mom., dividerad med sextio.

69 §

Pensionstillväxt för året för pensionsfallet

Om arbetstagaren under året för pensionsfallet eller året före året för pensionsfallet på

eget initiativ eller på grund av bolagisering eller kommunalisering har övergått från att omfattas av denna lag till arbete som omfattas av en annan arbetspensionslag, tillämpas inte 1 mom. I detta fall växer arbetstagarens pension enligt denna lag för året för pensionsfallet på grundval av de inkomster enligt denna lag som betalats före pensionsfallet.

88 §

Minskning av efterlevandepension i särskilda fall

När efterlevandepensionen minskas beaktas på ansökan av den efterlevande maken i stället för arbetspensionerna den efterlevande makens genomsnittliga förvärvsinkomster och på dem grundade förmåner samt delinvalidpension eller deltidspension, om

1) den efterlevande maken inte får arbetspension på grundval av eget arbete eller om den efterlevande maken får delinvalidpension eller deltidspension,

2) den efterlevande maken har ansökt om detta inom fem år efter förmånslätarens död eller då efterlevandepensionen minskas första gången, och

3) summan av de nämnda förvärvsinkomsterna och på dem grundade förmåner samt delinvalidpensionen eller deltidspensionen, då 60 procent av förvärvsinkomsterna beaktas, är minst 25 procent mindre än den pension som i enlighet med 86 § har fastställts för den efterlevande maken.

126 §

Ordningen för utbetalning av pension

Om pension skall betalas till någon annan än pensionstagaren själv på basis av denna eller någon annan lag, och två eller flera myndigheter, kommuner, anstalter eller organ eller andra instanser har rätt till den, betalas pensionen i följande ordning:

12) till en utskökningsmyndighet enligt 4 kap. 2 § i utskökningsbalken (705/2007),

139 §

Utsökning av pensionsavgifter

En pensionsavgift som med stöd av denna lag påförts av Statskontoret får inklusive dröjsmålsränta utmätas utan dom eller beslut på det sätt som bestäms i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

150 §

Rätten att få uppgifter för avgörande av ärenden och fullgörande av lagstadgade uppgifter

De uppgifter som avses i denna paragraf får sökas också med hjälp av teknisk anslutning utan samtycke av den vars intressen tystnadsplikten är avsedd att skydda.

12 kap.

Ändringssökande

174 a §

Beslut om beloppet av teoretisk pension

Om en arbetstagare har arbetat i två eller flera EU- eller EES-länder och arbetstagaren ansöker om folkpension, har han eller hon rätt att på begäran få ett beslut om det belopp av den teoretiska pensionen som Statskontoret meddelar Folkpensionsanstalten för beräkning av hans eller hennes folkpension.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.**Lag****om ändring av 9 och 14 § i lagen om införande av lagen om statens pensioner**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 22 december 2006 om införande av lagen om statens pensioner (1296/2006) 9 § och 14 § 1 mom. som följer:

9 §

Om pensionsfallet inträffar 2006–2009, beaktas, när inkomsten för återstående tid fastställs, som arbetsinkomst för 2004 den till årsinkomst ändrade pensionslön på grundval av vilken pensionsdelen för återstående tid skulle ha räknats ut om arbetstagaren hade blivit arbetsoförmögen den 31 december 2004, och arbetsinkomsterna för 2005 beaktas så som bestäms i 63–65 § i lagen om statens pensioner. Som granskningstid används på motsvarande sätt då det antal år som ska beaktas som grund för inkomsten för återstående tid. Om pensionsfallet inträffar 2010, beaktas arbetsinkomsterna för 2005 så som

bestäms i 57 och 63–65 § samt 67 § 1 och 2 mom. i lagen om statens pensioner, och granskningstiden fastställs på motsvarande sätt på basis av åren 2005–2010. Vid avgörande av huruvida inkomstvillkoret enligt 24 § 1 mom. 2 punkten i lagen om statens pensioner uppfylls beaktas arbetsinkomster under de fem kalenderår som föregått ansökan om rehabilitering.

14 §

En långtidsarbetslös arbetstagare som är född före 1950 har rätt till arbetslöshetspension enligt StPL som gäller när lagen om statens pensioner träder i kraft. Till övriga delar

tillämpas på arbetslöshetspension och dem som får sådan bestämmelserna i 3 a och 9 a §, 10 § 1 mom. 1 punkten, 10 § 5 mom., 18 a och 20 § och 26 a § 3 mom. i StPL, i den lydelse de hade när lagen om statens pensioner trädde i kraft samt ikraftträdandebestämmelserna i följande lagar om ändring av StPL:

- 1) 1671/1995,
- 2) 1229/1999,
- 3) 679/2004.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 17 oktober 2008

Republikens President

TARJA HALONEN

Förvaltnings- och kommunminister *Mari Kiviniemi*

1.

Lag**om ändring av lagen om statens pensioner**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 22 december 2006 om statens pensioner (1295/2006) 13 § 1 mom. 5 och 6 punkten, 22 §, 24 § 1 mom. 2 punkten och 24 § 4 och 5 mom., 33 § 1 mom., 62 § 5 mom., 63 § 1 mom., 88 § 1 mom., 126 § 12 punkten och 139 § samt
fogas till 69 § ett nytt 3 mom., till 150 § ett nytt 3 mom. och till lagen en ny 174 a § som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

13 §

13 §

*Ålderspension från offentliga pensionssystem**Ålderspension från offentliga pensionssystem*

En arbetstagare har rätt till ålderspension enligt denna lag, om han eller hon före 63 års ålder har fått ålderspension som för tiden före den 1 januari 1995 har ökat med 11/60 procent för varje till pensionstiden hänförlig månad med stöd av

En arbetstagare har rätt till ålderspension enligt denna lag, om han eller hon före 63 års ålder har fått ålderspension som för tiden före den 1 januari 1995 har ökat med 11/60 procent för varje till pensionstiden hänförlig månad med stöd av

5) pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan (298/1966),
 6) lagen om ortodoxa kyrkosamfundet (521/1969), eller

5) pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan (261/2008),
 6) lagen om ortodoxa kyrkan (985/2006) eller

22 §

22 §

*Invalidpension efter deltidspension**Invalidpension **och ålderspension** efter deltidspension*

Om en arbetstagare som får deltidspension beviljas invalidpension för samma tid för vilken deltidspension redan har betalats, betraktas deltidspensionen som en delbetalning av invalidpensionen.

Om en arbetstagare som får deltidspension beviljas invalidpension *eller ålderspension* för samma tid för vilken deltidspension redan har betalats, betraktas deltidspensionen som en delbetalning av invalidpensionen *eller ålderspensionen*.

24 §

Rätten till arbetspensionsrehabilitering

En arbetstagare under 63 år har rätt att få ändamålsenlig yrkesinriktad rehabilitering för förhindrande av arbetsoförmåga eller förbättrande av arbets- och förvärvsförmågan, om

2) arbetstagaren har sådana inkomster av arbete att inkomsterna för återstående tid enligt 63 § är minst 25 133,40 euro, och

Den i 1 mom. 2 punkten avsedda inkomsten för återstående tid fastställs på samma sätt som om arbetstagaren hade blivit arbetsoförmögen vid tidpunkten för ansökan om rehabilitering. *Då inkomsten fastställs beaktas inte de inkomster som är som grund för förmåner för oavlönad tid eller inkomster som avses i 63 § 4 mom.*

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också på rehabilitering av en arbetstagare som är arbetsoförmögen på det sätt som avses i 35 § 1 och 2 mom. I ett sådant fall fastställs inkomsten för återstående tid på samma sätt som vid beräkning av arbetstagarens invalidpension.

33 §

Andra bestämmelser om rehabilitering

I fråga om rehabiliteringspenningen och rehabiliteringstillägget samt mottagare av dem gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs i denna lag om invalidpension och invalidpensionstagare.

62 §

Oavlönad tid som berättigar till pension

På grundval av inkomst som ligger till

24 §

Rätten till arbetspensionsrehabilitering

En arbetstagare under 63 år har rätt att få ändamålsenlig yrkesinriktad rehabilitering för förhindrande av arbetsoförmåga eller förbättrande av arbets- och förvärvsförmågan, om

2) arbetstagaren *under granskningstiden för återstående tid enligt 63 § har minst 25 133,40 euro i försäkrade inkomster av arbete, och*

Den i 1 mom. 2 punkten avsedda *granskningstiden* för återstående tid fastställs på samma sätt som om arbetstagaren hade blivit arbetsoförmögen vid tidpunkten för ansökan om rehabilitering.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också på rehabilitering av en arbetstagare som är arbetsoförmögen på det sätt som avses i 35 § 1 och 2 mom. I ett sådant fall fastställs *de inkomster som avses i 1 mom. 2 punkten på samma sätt som inkomsten för återstående tid i arbetstagarens invalidpension.*

33 §

Andra bestämmelser om rehabilitering

På rehabiliteringspenning och rehabiliteringstillägg enligt 27 § samt på mottagare av dem tillämpas bestämmelserna i denna lag om invalidpension och invalidpensionstagare. På återkrav av ersättningar för kostnader för yrkesinriktad rehabilitering enligt 25 § som har betalats utan grund tillämpas bestämmelserna i denna lag i fråga om återkrav av pension som betalats utan grund.

62 §

Oavlönad tid som berättigar till pension

På grundval av inkomst som ligger till

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

grund för en förmån intjänas inte pension för den tid för vilken arbetstagaren har erhållit annan pension enligt arbetspensionslagarna än deltidspension eller familjepension.

grund för en förmån intjänas inte pension för den tid för vilken arbetstagaren har erhållit pension enligt arbetspensionslagarna, *en motsvarande utländsk förmån eller en förmån på grundval av anställning i en internationell organisation eller en institution inom Europeiska gemenskaperna. För den tid som deltidspension och familjepension beviljas intjänas pension också på grundval av den inkomst som ligger till grund för förmånen.*

63 §

63 §

Inkomst som ligger till grund för pension för återstående tid

Inkomst som ligger till grund för pension för återstående tid

Den arbetsinkomst som pension för återstående tid grundar sig på (inkomst för återstående tid) bestäms på grundval av de arbetsinkomster enligt arbetspensionslagarna och de till grund för i 62 § avsedda förmåner för oavlönad tid liggande inkomster vilka arbetstagaren har erhållit under de fem kalenderår som föregick det år under vilket arbetsoförmågan började (granskningstid). Inkomsten för återstående tid är per månad summan av dessa under granskningstiden erhållna arbetsinkomster, inkomster som ligger till grund för förmåner för oavlönad tid och inkomster som avses i 4 mom., dividerad med sextio.

Den arbetsinkomst som pension för återstående tid grundar sig på (inkomst för återstående tid) bestäms på grundval av de arbetsinkomster enligt arbetspensionslagarna och de till grund för i 62 § avsedda förmåner för oavlönad tid liggande inkomster vilka arbetstagaren har erhållit under de fem kalenderår som föregick det år under vilket arbetsoförmågan började (granskningstid). *Till inkomsten för återstående tid räknas också den inkomst för återstående tid som ligger till grund för invalidpension som betalats under granskningstiden samt inkomstbortfall på grund av deltidspension.* Inkomsten för återstående tid är per månad summan av dessa under granskningstiden erhållna arbetsinkomster, inkomst som ligger till grund för förmåner för oavlönad tid, *den inkomst för återstående tid som ligger till grund för invalidpension, inkomstbortfall på grund av deltidspension* och inkomst som avses i 4 mom., dividerad med sextio.

69 §

69 §

Pensionstillväxt för året för pensionsfallet

Pensionstillväxt för året för pensionsfallet

Om arbetstagaren under året för pensionsfallet eller året före året för pensionsfallet på eget initiativ eller på grund av bolagisering eller kommunalisering har övergått från att omfattas av denna lag till arbete som omfattas av en annan arbetspensionslag, tillämpas

inte 1 mom. I detta fall växer arbetstagarens pension enligt denna lag för året för pensionsfallet på grundval av de inkomster enligt denna lag som betalats före pensionsfallet.

88 §

Minskning av efterlevandepension i särskilda fall

När efterlevandepensionen minskas beaktas på ansökan av den efterlevande maken i stället för arbetspensionerna den efterlevande makens genomsnittliga förvärvsinkomster och på dem grundade förmåner samt delinvalidpension, om

1) den efterlevande maken inte får arbetspension på grundval av eget arbete eller om den efterlevande maken får delinvalidpension,

2) den efterlevande maken har ansökt om detta inom fem år efter förmånslåtarens död eller då efterlevandepensionen minskas första gången, och

3) summan av de nämnda förvärvsinkomsterna och på dem grundade förmåner samt delinvalidpensionen, då 60 procent av förvärvsinkomsterna beaktas, är minst 25 procent mindre än den pension som i enlighet med 86 § har fastställts för den efterlevande maken.

88 §

Minskning av efterlevandepension i särskilda fall

När efterlevandepensionen minskas beaktas på ansökan av den efterlevande maken i stället för arbetspensionerna den efterlevande makens genomsnittliga förvärvsinkomster och på dem grundade förmåner samt delinvalidpension *eller deltidspension*, om

1) den efterlevande maken inte får arbetspension på grundval av eget arbete eller om den efterlevande maken får delinvalidpension *eller deltidspension*,

2) den efterlevande maken har ansökt om detta inom fem år efter förmånslåtarens död eller då efterlevandepensionen minskas första gången, och

3) summan av de nämnda förvärvsinkomsterna och på dem grundade förmåner samt delinvalidpensionen *eller deltidspensionen*, då 60 procent av förvärvsinkomsterna beaktas, är minst 25 procent mindre än den pension som i enlighet med 86 § har fastställts för den efterlevande maken.

126 §

Ordningen för utbetalning av pension

Om pension skall betalas till någon annan än pensionstagaren själv på basis av denna eller någon annan lag, och två eller flera myndigheter, kommuner, anstalter eller organ eller andra instanser har rätt till den, betalas pensionen i följande ordning:

12) till en utökningsmyndighet enligt 4 kap. 7 § i utökningslagen (37/1895),

126 §

Ordningen för utbetalning av pension

Om pension skall betalas till någon annan än pensionstagaren själv på basis av denna eller någon annan lag, och två eller flera myndigheter, kommuner, anstalter eller organ eller andra instanser har rätt till den, betalas pensionen i följande ordning:

12) till en utökningsmyndighet enligt 4 kap. 2 § i utökningsbalken (705/2007),

139 §

Utsökning av pensionsavgifter

En pensionsavgift som med stöd av denna lag påförts av Statskontoret får inklusive dröjsmålsränta utmätas utan dom eller beslut på det sätt som bestäms i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961).

150 §

Rätten att få uppgifter för avgörande av ärenden och fullgörande av lagstadgade uppgifter

139 §

Utsökning av pensionsavgifter

En pensionsavgift som med stöd av denna lag påförts av Statskontoret får inklusive dröjsmålsränta utmätas utan dom eller beslut på det sätt som bestäms i lagen om *verkställighet av skatter och avgifter* (706/2007).

150 §

Rätten att få uppgifter för avgörande av ärenden och fullgörande av lagstadgade uppgifter

De uppgifter som avses i denna paragraf får sökas också med hjälp av teknisk anslutning utan samtycke av den vars intressen tystnadsplikten är avsedd att skydda.

12 kap.

Ändringssökande

174 a §

Beslut om beloppet av teoretisk pension

*Om en arbetstagare har arbetat i två eller flera EU- eller EES-länder och arbetstagar-
ren ansöker om folkpension, har han eller
hon rätt att på begäran få ett beslut om det
belopp av den teoretiska pensionen som
Statskontoret meddelar Folkpensionsanstal-
ten för beräkning av hans eller hennes folk-
pension.*

*Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen
förutsätter får vidtas innan lagen träder i
kraft.*

2.

Lag**om ändring av 9 och 14 § i lagen om införande av lagen om statens pensioner**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 22 december 2006 om införande av lagen om statens pensioner (1296/2006) 9 § och 14 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

9 §

Om pensionsfallet inträffar 2006–2009, beaktas, när inkomsten för återstående tid fastställs, som arbetsinkomst för 2004 den till årsinkomst ändrade pensionslön på grundval av vilken pensionsdelen för återstående tid skulle ha räknats ut om arbetstagaren hade blivit arbetsoförmögen den 31 december 2004, och arbetsinkomsterna för 2005 beaktas så som bestäms i 63–65 § i lagen om statens pensioner. Som granskningstid används på motsvarande sätt då det antal år som skall beaktas som grund för inkomsten för återstående tid. Om pensionsfallet inträffar 2010, beaktas arbetsinkomsterna för 2005 så som bestäms i 57 och 63–65 § samt 67 § 1 och 2 mom. i lagen om statens pensioner, och granskningstiden fastställs på motsvarande sätt på basis av åren 2005–2010. Vid avgörande av huruvida inkomstvillkoret enligt 24 § 1 mom. 2 punkten *eller* 24 § 2 mom. i lagen om statens pensioner uppfylls beaktas arbetsinkomster under de fem kalenderår som föregått ansökan om rehabilitering.

14 §

En långtidsarbetslös arbetstagare som är född före 1950 har rätt till arbetslöshetspension enligt StPL som gäller när lagen om statens pensioner träder i kraft. Till övriga delar tillämpas på arbetslöshetspension och dem som får sådan bestämmelserna i 9 a §, 10 § 1 mom. 1 punkten, 10 § 5 mom., 18 a och 20 § och 26 a § 3 mom. i StPL, i den lydelse de hade när lagen om statens pensioner trädde i kraft samt ikraftträdandebestämmelserna i följande lagar om ändring av StPL:

1) 1671/1995,

Föreslagen lydelse

9 §

Om pensionsfallet inträffar 2006–2009, beaktas, när inkomsten för återstående tid fastställs, som arbetsinkomst för 2004 den till årsinkomst ändrade pensionslön på grundval av vilken pensionsdelen för återstående tid skulle ha räknats ut om arbetstagaren hade blivit arbetsoförmögen den 31 december 2004, och arbetsinkomsterna för 2005 beaktas så som bestäms i 63–65 § i lagen om statens pensioner. Som granskningstid används på motsvarande sätt då det antal år som ska beaktas som grund för inkomsten för återstående tid. Om pensionsfallet inträffar 2010, beaktas arbetsinkomsterna för 2005 så som bestäms i 57 och 63–65 § samt 67 § 1 och 2 mom. i lagen om statens pensioner, och granskningstiden fastställs på motsvarande sätt på basis av åren 2005–2010. Vid avgörande av huruvida inkomstvillkoret enligt 24 § 1 mom. 2 punkten i lagen om statens pensioner uppfylls beaktas arbetsinkomster under de fem kalenderår som föregått ansökan om rehabilitering.

14 §

En långtidsarbetslös arbetstagare som är född före 1950 har rätt till arbetslöshetspension enligt StPL som gäller när lagen om statens pensioner träder i kraft. Till övriga delar tillämpas på arbetslöshetspension och dem som får sådan bestämmelserna i 3 a och 9 a §, 10 § 1 mom. 1 punkten, 10 § 5 mom., 18 a och 20 § och 26 a § 3 mom. i StPL, i den lydelse de hade när lagen om statens pensioner trädde i kraft samt ikraftträdandebestämmelserna i följande lagar om ändring av StPL:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2) 1229/1999,
3) 679/2004.

1) 1671/1995,
2) 1229/1999,
3) 679/2004.

Denna lag träder i kraft den 20 .